

HOMOLOGACIÓ DE RARESES ORNITOLÒGIQUES A MALLORCA I FORMENTERA. INFORME DE 2000

Carles LÓPEZ-JURADO¹,
i el Comitè de Rareses Ornitològiques del GOB

RESUM.- Desè informe anual que presenta el Comitè de Rareses Ornitològiques del GOB a Mallorca i Formentera. S'han presentat 13 registres, corresponents a 10 espècies, de les quals s'homologuen 10 registres (el 76%). S'homologa i es registra per primera vegada el coaric *Aegithalos caudatus*. La resta d'observacions són de sel-la marbrencia *Marmaronetta angustirostris*, gavina cendrosa *Larus canus*, miula *Athene noctua*, busqueret xerraire *Sylvia curruca*, capsigrany d'esquena roja *Lanius collurio*, verderol menut *Serinus citrinella* i pinsà trompeter *Bucanetes githagineus*.

També hi inclouem 16 observacions a Balears corresponents a 11 espècies homologades pel Comitè de Rarezas de la *Sociedad Española de Ornitología*, en què destaca un registre homologat per primera vegada a Espanya, l' àguila pomerània *Aquila pomarina*. També destaquen, per ser la primera vegada que s'homologuen a les Balears, el pelicà rosat *Pelecanus rufescens*, l'oca petita *Anser erythropus*, el busqueret garriguer subespècie oriental *Sylvia cantillans albistriata* i el capsigrany pàl·lid *Lanius isabellinus*. La resta d'observacions són d'ànnera canyella *Tadorna ferruginea*, menjamosques barba-roig *Ficedula parva*, manjamosques de collar *Ficedula albicollis*, pinsà carminat *Carpodacus erythrinus*, hortolà petit *Emberiza pusilla* i hortolà capnegre *Emberiza melanocephala*.

SUMMARY.- *Homologation of bird rarities in Mallorca and Formentera. Report 2000. Tenth annual report by the Rarities Committee on Mallorca and Formentera. The number of records received has been 13 corresponding to 10 species, of which 10 have been homologated (76%). The report records for the first time the Long-tailed Tit Aegithalos caudatus. The other records are of Marble Teal Marmaronetta angustirostris, Common Gull Larus canus, Little Owl Athene noctua, Lesser Whitethroat Sylvia curruca, Red-backed Shrike Lanius collurio, Citril Finch Serinus citrinella and Trumpeter Finch Bucanetes githagineus.*

Also there are included 16 records in the Balearic Islands belonging to 11 species homologated by the Committee of the Spanish Ornithological Society, of which for the first time in Spain the Lesser Spotted Eagle Aquila pomarina has been homologated. Also for the first time in Balearic Islands Pink-backed Pelican Pelecanus rufescens, Lesser White-fronted Goose Anser erythropus, Subalpine Warbler oriental subspecies, Sylvia cantillans albistriata and Isabelline Shrike Lanius isabellinus. The rest of the records are Ruddy Shelduck Tadorna ferruginea, Red-breasted Flycatcher Ficedula parva, Collared Flycatcher Ficedula albicollis, Common Rosefinch Carpodacus erythrinus, Little Bunting Emberiza pusilla and Black-headed Bunting Emberiza melanocephala.

¹ GOB Mallorca. C. de Can Verí, 1, 3r. 07001 Palma

Aquest és el desè informe anual que presenta el Comitè de Rareses Ornitològiques del GOB a Mallorca i Formentera. S'hi presenten 11 registres relatius a l'any 2000 (se n'inclou també un de 1999 i un altre de 1995) corresponents a 10 espècies. El percentatge d'homologació d'enguany ha estat d'un 76%, aquest percentatge és baix comparat amb la mitjana d'anys anteriors. L'informe homologa per primera vegada el coaric *Aegithalos caudatus*. La resta d'observacions són de sel-la marmbranca *Marmaronetta angustirostris*, gavina cendrosa *Larus canus*, miula *Athene noctua*, busqueret xerraire *Sylvia curruca*, capsigrany d'esquena roja *Lanius collurio*, verderol menut *Serinus citrinella* i pinsà trompeter *Bucanetes githagineus*.

En l'avaluació dels registres del present informe han intervingut Joan Carles Montaner, Jordi Muntaner, Manuel Suárez i Maties Rebassa. Com en anys anteriors, Carles López-Jurado ha actuat de coordinador.

També s'hi inclouen, a títol informatiu, 16 observacions a Balears corresponents a 11 espècies homologades pel Comitè de Rareses de la *Sociedad Española de Ornitología* (CR-SEO), publicades en el seu darrer informe, el 15e corresponent a 1998 (DE JUANA, 2000), en què destaca un registre homologat per primera vegada per a Espanya d'una àguila pomerània *Aquila pomarina*. També excel·leixen, per ser primeres observacions a les Balears, les de pelicà rosat *Pelecanus rufescens*, oca petita *Anser erythropus*, busqueret garriguer subespècie oriental *Sylvia cantillans albistriata* i capsigrany pàl·lid *Lanius isabellinus*. La resta d'observacions són d'ànnera canyella *Tadorna ferruginea*, menjamosques barba-roig *Ficedula parva*, menjamosques de collar *Ficedu-*

la albicollis, pinsà carminat *Carpodacus erythrinus*, hortolà petit *Emberiza pusilla* i hortolà capnegre *Emberiza melanocephala*.

Els registres no homologats tan sols són considerats insuficientment documentats pel Comitè, que es manifesta disposat a revisar-los en el cas que es pugui subministrar una informació més completa que els avalu. D'altra banda, certes dades de 2000 es troben encara en el Comitè pendants d'homologació i s'inclouran en el pròxim informe.

Les espècies considerades en aquest informe són les que figuren a la "Llista de les espècies sotmeses a homologació per la SEO i el GOB", publicada a l'*Anuari Ornitològic de les Balears de 1999*, volum 14: 157-158.

MODIFICACIÓ DE LA LLISTA DE RARESES

Amb la finalitat de posar-nos al dia amb els canvis taxonòmics, us comunicam que, a partir d'aquest *Anuari*, reservarem la denominació de *Lanius meridionalis* per el capsigrany reial ibèric (abans *L. excubitor meridionalis*), que té una distribució que comprèn la península Ibèrica, el sud de França i les Balears.

D'altra banda, s'inclouen a la llista de rareses les quatre noves espècies que es mencionen per primera vegada a Balears: oca petita *Anser erythropus*, àguila pomerània *Aquila pomarina*, capsigrany pàl·lid *Lanius isabellinus*, coaric *Aegithalos caudatus* i una nova subespècie, el busqueret garriguer subespècie oriental *Sylvia cantillans albistriata*. Sobre aquestes espècies i subespècies, així com les altres, el Comitè admetrà a estudi registres de

qualsevol any sempre que estiguin convenientment documentats.

PRESENTACIÓ DE L'INFORME

La llista sistemàtica que s'exposa a continuació s'ha elaborat d'acord amb els punts següents:

— S'hi inclouen les 109 espècies i 4 subespècies que estan considerades rareses a Balears, de les quals 88 espècies i 4 subespècies han estat homologades alguna vegada, i només hi apareixen els registres, acceptats o no, del darrer informe de cada comitè.

— S'hi publiquen només dades considerades segures.

— La xifra entre parèntesis que figura a continuació del nom de l'espècie indica els registres/exemplars homologats ja pel Comitè: 1) d'anys anteriors a 2000; 2) de 2000. En el cas del CR-SEO, els comptadors de registres fan referència al conjunt d'Espanya peninsular-illes Balears (PB), i illes Balears.

— A cada registre les dades s'ordenen així: 1) illa; 2) localitat; 3) nombre d'auells observats; 4) edat i sexe, si es coneixen (per dades primaverals-estivals només se n'expressa l'edat quan no es tracta de plomatge nupcial); 5) indicació sobre si l'auell ha estat caçat, trampejat o trobat mort, i si es conserva i on; també si es disposen de fotografies entre la documentació en poder del Comitè; 6) data/es; 7) observador/s, en general no més de tres.

— Si no s'indica altra cosa, les dates es refereixen sempre a l'any 2000.

— La seqüència taxonòmica seguida és la de Voous (*The List of Birds of the Western Palearctic*, 1978).

— Un breu comentari sobre cada espècie intenta situar les observacions en relació a allò que es coneix sobre l'estatus de l'espècie a les Balears,

tenint en compte el que ja s'ha dit en informes anteriors i indicant al principi, entre parèntesis, l'àrea essencial de cria en el món.

La propietat de les dades contingudes a l'informe correspon als diferents observadors, que hauran de ser esmentats com autors a la bibliografia, recomanant la referència següent: AUTOR/S en López-Jurado, C. i CR-GOB. 2000. «Rareses ornitològiques a Mallorca i Formentera. Informe de 2000». *Anuari Ornitològic de les Balears, 2000*. Vol. 15. GOB. Palma.

LLISTA DELS REGISTRES HOMOLOGATS

Gavia stellata

Cabussó petit (1/2, 0/0)

Gavia arctica

Cabussó (0/0, 0/0)

Gavia immer

Cabussó gros (0/0, 0/0)

Podiceps grisegena

Soterí gris (0/0, 0/0)

Puffinus gravis

Baldritja capnegra (0/0, 0/0)

Oceanodroma monorhis

Petrell de Swinhoe (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Pelecanus rufescens

Pelicà rosat (CR-SEO, 1998: PB 5/2, 1/1; Balears 0/0, 1/1)

1998:

Mallorca: Salobrar de Campos, un exemplar a les salines, 5 de desembre (A. Stagg).

(Àfrica, al sud del Sàhara). **Origen desconegut**. Primera observació a Balears (DE JUANA, 2000).

Mycteria ibis

Tàntal africà (CR-SEO, 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Platalea alba

Becplaner africà (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Cygnus olor

Cigne mut (CR-SEO, 1998: PB 10/27, 4/6; Balears 1/8, 0/0).

Anser fabalis

Oca del camp (1/1, 0/0)

Anser albifrons

Oca carablanca (4/6, 0/0)

Anser erythropus

Oca petita (CR-SEO, 1998: PB 1/1, 2/2; Balears 0/0, 1/1)

1997:

Menorca: es Mercadal, prat de Lluriach-Tirant, un exemplar, n'hi ha fotografies, del 2 a 31 de març (D. Coll, T. Pons i S. Catchot).

(Paleàrtic boreal, des del nord d'Escandinàvia). Aquestes són els tres primeres registres que s'homologuen a Balears, encara que a Espanya l'oca petita ja ha estat citada alguna vegada (Irby, 1895; Bernis, 1966; Hidalgo i Rodríguez, 1972; García *et al.*, 1989; Llandres i Urdiales, 1990; Persson, 1995). Abans era relativament comuna a Escandinàvia, però va sofrir un dramàtic descens que s'ha tractat de compensar amb una sèrie de programes de reintroducció (Tucker i Heath, 1994) gràcies als quals una petita població, d'uns 50 exemplars, hiverna des de 1994 als Països Baixos (van den Berg i Bosman,

1999). L'espècie es considera accidental tant a França (Dubois i Yésou, 1991) com a les Illes Britàniques (Dymond *et al.*, 1989), països on pràcticament totes les dades es donen entre novembre i març (DE JUANA, 2000). Primer registre a les Balears.

Branta leucopsis

Oca de galta blanca (0/0, 0/0)

Tadorna ferruginea

Ànnera canyella (CR-SEO, 1998: PB 34/74, 7/15; Balears 2/9, 2/9)

1998:

Mallorca: Parc Natural de s'Albufera, un mascle, 30 de març (A. Stagg) i potser el mateix a les salines del Salobrar de Campos durant el mes d'abril, almenys fins el dia 29 (D. Wellings); més tard, a s'Albufera (depuradora de llacunes) s'observa una au el 26 de juliol i vuit més, els dies 27 i 28 d'agost (B. Ramis i M. Rebassa). El 25 d'octubre s'observen set exemplars al Salobrar de Campos que podrien ser part dels anteriors (V. Heredero Varnam).

(Àsia centreoccidental, amb petites àrees al sud-est d'Europa i al nord-oest d'Àfrica). Continuen augmentant els registres peninsulars d'aucells amb un **origen desconegut**. Una interessant revisió sobre la situació de l'espècie a les Illes Britàniques i a la resta d'Europa pot consultar-se a Vinicombe i Harrop (1999)(DE JUANA, 2000).

Anas discors

Sel·la alablava (CR, 1998: PB 17/19, 1/1; Balears 2/3, 0/0)

Marmaronetta angustirostris

Sel·la marbrenca (10/45, 2/7)

Mallorca, s'Albufera, 2 exemplars el 2 de maig, i 3 exemplars els dies 12 i 14 de juny (M. Rebassa).

Salobrar de Campos, 4 ex. el 2 de setembre (J. Riera, A. Sastre, F. Morell, M.A. Dora).

(Paleàrtic). Primer registre homològat al Salobrar de Campos. El seu estatus a Balears és de migrant rar, estival accidental amb cria comprovada el 1967 al Salobrar de Campos (observació previa al Comitè), i 1997, 1998 i 1999 a s'Albufera de Mallorca.

Aythya marila

Moretó cabussó (1/2, 0/0)

Clangula hyemalis

Ànnera glacial (2/3, 0/0)

Melanitta nigra

Negreta (4/6, 0/0)

Melanitta fusca

Ànnera fosca (0/0, 0/0)

Bucephala clangula

Ànnera d'ulls grocs (1/1, 0/0)

Circus macrourus

Arpella pàl·lida (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 1/1; Balears 2/2, 0/0)

Aquila pomarina

Àguila pomerània (CR-SEO 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)
1997:

Menorca: al nord-oest de Ciutadella, un immadur, n'hi ha fotografies, almenys entre el 10 i 24 de setembre (J. Capó Nin i T. Pons).

(Est d'Europa i punts del sud d'Àsia). Primer registre homològat a les Balears i el conjunt d'Espanya, on l'únic precedent el constitueix un exemplar que es conserva a l'Universitat de Sevilla amb una etiqueta on figuren l'any 1889 i "Sevilla" com a data i localitat de captura (Herrera i Hidalgo, 1971). És

molt fàcil confondre aquesta espècie amb altres àguiles, especialment amb l'àguila cridanera *Aquila clanga* i, en aquest sentit, cal destacar la documentació aportada pels autors al Comitè de Rareses, molt treballada i meritòria. L'àguila pomerània és una espècie molt migradora que té les seves àrees de cria més properes al nord-est d'Alemanya, Polònia i la República Txeca, que hiverna a l'Àfrica, a l'altra banda del Sàhara i que a l'oest d'Europa es comporta com a divagant comparativament rara. A França, en concret, se'n coneixen 25 registres fins 1997 (*Ornithos*, 5: 159), amb un augment recent que pareix relacionat amb una tendència a l'alça en les poblacions reproductores (Dubois i Yésou, 1991) i dades d'observació principalment els mesos d'abril-maig i setembre-octubre. A Marroc, la *Commission d'Homologation Marocaine* ha publicat fa poc temps el seu primer registre: un immadur o subadul t a Merzouga, Tafilalet, el 18 d'abril de 1996 (Bergier *et al.*, 1997)(DE JUANA, 2000). En aquest mateix *Anuari*, hi ha un article amb una fotografia sobre aquesta observació, obra de Josep Capó i Juana Maria Pons.

Aquila chrysaetos

Àguila reial (0/0, 0/0)

Hieraetus fasciatus

Àguila coabarrada (4/4, 0/0)

Falco columbarius

Esmerla (12/12, 0/0)

Falco biarmicus

Falcó llaner (CR-SEO, 1998: PB 4/4, 1/1; Balears 0/0, 0/0)

Porzana parva

Rascletó (2/2, 0/0)

Porzana pusilla

Rasclet petit (1/1, 0/0)

Crex crex

Guàtlera maresa (1/1, 0/0)

Turnix sylvatica

Guàtlera andalusa (0/0, 0/0)

Glareola nordmanni

Guatlereta d'ala negra (CR-SEO, 1998:
PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Charadrius morinellus

Fuell de collar (4/7, 0/0)

Vanellus gregarius

Juia gregària (CR-SEO, 1998: PB 9/9,
2/2; Balears 1/1, 0/0)

Calidris melanotos

Corriol pectoral (CR-SEO, 1998: PB
77/85, 1/1; Balears 3/4, 0/0)

Calidris maritima

Corriol fosc (0/0, 0/0)

Tryngites subruficollis

Corriol rogenç (CR-SEO, 1998: PB
14/15, 2/2; Balears 1/1, 0/0)

Gallinago media

Cegall reial (CR-SEO, 1998: PB 5/7,
0/0; Balears 4/6, 0/0)

Numenius tenuirostris

Curlera bec fina (CR-SEO, 1998: PB
0/0, 0/0; Balears 0/0, 0/0)

Tringa melanoleuca

Camagroga grossa (CR-SEO, 1998: PB
2/2, 1/1; Balears 1/1, 0/0)

Tringa flavipes

Camagroga (CR-SEO, 1998: PB 19/19,
1/1; Balears 1/1, 0/0)

Xenus cinereus

Xivitona cendrosa (CR-SEO, 1998: PB
21/22, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Micropalama himantopus

Corriol camallarg (CR-SEO, 1998: PB
1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Phalaropus tricolor

Escuraflascons de Wilson (CR-SEO,
1998: PB 6/6, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Phalaropus lobatus

Escuraflascons (2/2, 0/0)

Stercorarius pomarinus

Paràsit coaample (1/1, 0/0)

Stercorarius parasiticus

Paràsit (4/4, 0/0)

Stercorarius longicaudus

Paràsit coallarg (CR-SEO, 1998: PB
20/25, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Larus canus

Gavina cendrosa (7/8, 1/1)

Mallorca, sa Coma (Sant Llorenç des
Cardassar), un adult el 24 de setembre
(P. Foster).

(Holàrtic). Vuitè registre segur. Als
Anuaris hi ha un total de 10 observa-
cions (1/gener, 2/febrer, 1/març, 1/abril,
1/maig, 2/agost, 1/setembre, 1/octubre).
A la Mediterrània occidental és un
migrant i hivernant rar.

Larus argentatus

Gavina de cames roses (1/1, 0/0)

Larus marinus

Gavinot (0/0, 0/0)

Sterna caspia

Llambritja becvermella (4/4, 0/0)

Sterna bengalensis

Llambritja bengalina (1/1, 0/0)

Uria aalge

Pingdai de bec prim (0/0, 0/0)

Columba oenas

Xixell (0/0, 0/0)

Clamator glandarius

Cucui reial (2/2, 0/0)

Coccyzus americanus

Cucui becgroc (CR-SEO, 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Athene noctua

Miula (7/8, 1/1)

Mallorca, Secar de la Real (Palma), un exemplar l'1 de juliol (R. Barceló).

(Paleàrtic). Vuitè registre homòlogat. N'hi ha registres dels següents mesos: febrer, març, juliol, octubre i desembre.

Caprimulgus ruficollis

Siboc (2/2, 0/0)

Calandrella rufescens

Terrotot de prat (1/2, 0/0)

Lullula arborea

Cotoliu (1/1, 0/0)

Ammomanes cincturus

Terrotot cuabarrat (CR-SEO, 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Anthus richardi (abans titina grossa *A. novaeseelandiae*)

Titina de Richard (CR-SEO, 1998: PB 40/127, 2/12; Balears 11/20, 0/0)

Anthus hodgsoni

Titina d'esquena olivàcia (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Anthus petrosus

Titina d'aigua (3/3, 0/0)

Motacilla citreola

Titina citrina (CR-SEO, 1998: 11/11, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Cercotrichas galactotes

Coadreta (8/8, 0/0)

Oenanthe hispanica melano-leuca

Coablanca rossa subespècie oriental (CR-SEO, 1998: 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Oenanthe leucura

Mèl-lera coablanca (0/0, 0/0)

Locustella luscinioides

Boscaler (1/1, 0/0)

Acrocephalus paludicola

Boscarla d'aigua (0/0, 0/0)

Acrocephalus palustris

Boscarla menjamoscards (CR-SEO, 1998: PB 4/4, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Hippolais pallida

Bosqueta pàl·lida (15/18, 0/0)

Sylvia cantillans albistriata

Busqueret garriguer, subespècie oriental (CR-SEO 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

1997:

Illa de l'Aire (Sant Lluís, Menorca): un mascle, capturat per a anellament, n'hi ha fotografia, 2 d'abril (O. García Febrero, S. Catchot i R. Escandell).

(Balcans i Àsia Menor). Pensam que és la primera vegada que s'assenyala a Espanya la subespècie oriental del busqueret garriguer, que cria a partir d'Eslovènia i hiverna a Àfrica entre

Mali i Sudan. En migració pareix regular per l'oest fins el nord-est d'Argèlia, encara que algunes aus s'han registrat com a divagants a les Illes Britàniques i a Bèlgica (Cramp, 1992)(DE JUANA, 2000).

Sylvia hortensis

Busqueret emmascarat (4/4, 0/0)

Sylvia nisoria

Busqueret falcó-tortor (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 2/2, 0/0)

Sylvia curruca

Busqueret xerraire (18/19, 0/0)

1999:

Dragonera, un exemplar de primer any capturat per a anellament i fotografiat, 4 d'octubre (M. McMinn, J. Bonnín).

(Paleàrtic). Primer registre homologat per a la Dragonera. Dates extremes, pas prenupcial primer i darrer registre el 20 i 30 d'abril; pas postnupcial, primer l'11 de setembre i darrer el 15 d'octubre. El seu estatus és migrant rar a Mallorca i Pitiüses.

Phylloscopus proregulus

Ull de bou reietó (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Phylloscopus inornatus

Ull de bou de dues retxes (CR-SEO, 1998: PB 16/16, 1/1; Balears 7/7, 0/0)

Phylloscopus schwarzi

Ull de bou de Schwarz (CR-SEO, 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Phylloscopus collybita tristis

Ull de bou, subespecie de Sibèria (CR-SEO, 1998: 9/9, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Ficedula parva

Menjamosques barba-roig (CR-SEO, 1998: PB 11/11, 1/1; Balears 3/3, 1/1)
1998:

Cabrera: una femella adulta, capturada per a anellament, n'hi ha fotografies, 29 de setembre (J.M. González Mulet i O. Clarabuch i Vicent).

1996:

Illa de l'Aire (Sant Lluís, Menorca): una femella, capturada per a anellament, n'hi ha fotografia, 15 de maig (O. García Febrero i J.C. Fernández Ordóñez).

(Europa central i oriental, i Àsia). El registre de Menorca, el 1996, és el primer que es té a Espanya en data primaveral; tota la resta són d'entre el 14 de setembre i l'1 de novembre (DE JUANA, 2000).

Ficedula albicollis

Menjamosques de collar (CR-SEO, 1998: PB 23/23, 0/0; Balears 16/16, 0/0)

1997:

Illa de l'Aire (Sant Lluís, Menorca): una femella adulta, capturada per a anellament, n'hi ha fotografia, 19 d'abril (O. García Febrero).

1996:

Illa de l'Aire (Sant Lluís, Menorca): un mascle, capturat per anellament, n'hi ha fotografia, 7 d'abril (O. García Febrero).

(Europa central i oriental i parts de Turquia, el Caucas i Iran). N'hi ha ja 16 registres a les Balears enfront de 6 a Catalunya i 1 a Andalusia (DE JUANA, 2000).

Aegithalos caudatus

Coaric (0/0, 1/2)

Mallorca, urbanització George Sand (Valldemossa), dos exemplars el 30 de gener (M. Rayó, J. Sastre, V. Sastre).

(Paleàrtic occidental). Primera observació a les Balears d'un dels ocells més petits d'Europa. Es sedentari i

Foto 1. Capsigrany d'esquena roja *Lanius collurio* (Red-backed Shrike). Cabrera, jove de l'any, octubre 2000. Foto: Juan Miguel González.

ocupa pràcticament tota Europa menys les illes Balears, Sardenya, Creta i Xipre.

Parus ater

Ferrerico petit (1/1, 0/0)

Tichodroma muraria

Pela-roques (0/0, 0/0)

Lanius isabellinus

Capsigrany pàl·lid (CR-SEO 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

1994:

Mallorca: salines del Salobrar de Campos, un mascle adult, 9 de setembre (N.F. Willis i K. Duus).

(Àsia). Primers registres homologats a Espanya, un a Balears i l'altre peninsular. A Europa aquesta espècie és divagant, comparativament rara, amb majoria de dades atribuïbles a la subespècie *phoenicuroides*, la més occi-

dental, que s'estén en època de cria des d'Iran i Kazajastan fins el Tien Shan, i hiverna principalment a l'Àfrica oriental i el sud d'Aràbia. L'au de les Balears presentava les característiques d'aquesta raça. Se'n coneixen ja uns 80 registres europeus -aproximadament la meitat a les Illes Britàniques- sobretot entre setembre i novembre (Lewington *et al.*, 1991; Mitchell i Young, 1997). A França, n'hi ha hagut 6 registres fins 1997 (*Ornithos*, 5: 174)(DE JUANA, 2000).

Lanius collurio

Capsigrany d'esquena roja (25/29, 1/1) Cabrera, un jove de l'any el 2 d'octubre, capturat per a anellament i fotografiat (J.M. González, J.M. Herranz) (vegeu-ne foto 1).

(Paleàrtic). Amb aquesta ja són deu observacions en pas prenupcial, primera dada el 30 d'abril i, darrera, l'1

juny. I vuit registres del pas postnupcial. El primer és del 13 de setembre i el darrer, del 20 d'octubre. El seu estatus a les Balears és de migrant rar.

Lanius minor

Capsigrany gris petit (0/0, 0/0)

Lanius excubitor

Capsigrany reial (1/1, 0/0)

Lanius meridionalis (abans *L. excubitor meridionalis*)

Capsigrany reial ibèric (1/1, 0/0)

Lanius excubitor/meridionalis

(2/2, fins a 1999 sense aportar ssp)
Capsigrany reial/reial ibèric

Lanius senator niloticus

Capsigrany, subespècie asiàtica (CR-SEO, 1998: 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Lanius nubicus

Capsigrany emmascarat (CR-SEO, 1998: PB 1/1, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Pyrhcorax graculus

Gralla de bec groc (0/0, 0/0)

Pyrhcorax pyrrhcorax

Gralla de bec vermell (4/7, 0/0)

Corvus monedula

Gralla (0/0, 0/0)

Corvus frugilegus

Gralla pelada (0/0, 0/0)

Corvus corone

Corb foraster (0/0, 0/0)

Sturnus unicolor

Estornell negre (3/3, 0/0)

Passer hispaniolensis

Corrió foraster (4/5, 0/0)

Montifringilla nivalis

Corrió d'ala blanca (7/11, 0/0)

Serinus citrinella

Verderol menut (3/3, 1/1)

Mallorca, Son Hortolà (Calvià), un mascle el tres d'octubre (A. Sastre).

(Palèartic: Europa meridional).
Quart registre homologat. Dates extremes: prenupcial del 29 de març al 18 de juny, postnupcial del 17 d'agost al 30 de novembre. El seu estatus a les Balears és d'accidental.

Carduelis flammea

Passerell golanegre (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Bucanetes githagineus

Pinsà trompeter (5/5, 2/2)

Cabrera, un mascle el 6 de maig, capturat per a anellament i fotografiat (M. McMinn) (vegeu-ne foto 2). Un mascle el 17 de maig (J. Adrover, B. Sevilla).

(Paleàrtic: Canàries, nord d'Àfrica, sud d'Almeria, Orient Pròxim, Pakistà i Índia). Més de la meitat dels registres homologats corresponen a Cabrera. Aquesta au és estepària, pròpia del nord d'Àfrica i d'Àsia occidental, que ha establert una població nidificant a les províncies d'Almeria i Múrcia, i es troba en fase d'expansió, a través del litoral. Dates extremes: el primer és del 3 de maig i el darrer, del 13 de juliol.

Carpodacus erythrinus

Pinsà carminat (CR-SEO, 1998: PB 17/17, 1/1; Balears 10/10, 1/1)

1998:

Cabrera: un exemplar de primer hivern, n'hi ha fotografies, 17 de setembre (J.M. González i O. Clarabuch i Vicent).

1996:

Foto 2. Pinsà trompeter *Bucanetes githagineus* (Trumpeter Finch). Cabrera, mascle, maig 2000. Foto: Miguel McMinn.

Foto 3. Hortolà petit. *Emberiza pusilla* (Little Bunting). La Mola (Formentera), exemplar de primer hivern, octubre 1998. Foto: Santiago Costa.

Illa de l'Aire (Sant Lluís, Menorca): una femella del primer hivern, capturada per a anellament, n'hi ha fotografia, 28 d'abril (O. García Febrero).

(Nord i centre d'Europa, i Àsia). El registre de Menorca és primaveral i, amb aquest ja n'hi ha dues en el període abril-maig enfront a 16 del període setembre-novembre, patró molt similar al que es dona a França (Dubois i Yésou, 1991) i les Illes Britàniques (Dymond *et al.*, 1989)(DE JUANA, 2000).

Pyrrhula pyrrhula

Pinsà borroner (0/0, 0/0)

Plectrophenax nivalis

Hortolà blanc (1/1, 0/0)

Emberiza citrinella

Hortolà groc (2/2, 0/0)

Emberiza cia

Hortolà negre (1/2, 0/0)

Emberiza pusilla

Hortolà petit (CR-SEO, 1998: PB 14/14, 3/3; Balears 3/3, 1/1)

1998:

Formentera: la Mola, un exemplar de primer hivern, capturat per a anellament, n'hi ha fotografia, 10 d'octubre (S. Costa Juan).

(Nord-est d'Europa i Sibèria). (de Juana, 2000) (vegeu-ne foto 3).

Emberiza aureola

Hortolà caranegre (CR-SEO, 1998: PB 2/2, 0/0; Balears 1/1, 0/0)

Emberiza melanocephala

Hortolà capnegre (CR-SEO, 1998: PB 6/6, 1/1; Balears 2/2, 1/1)

1998:

Mallorca: vall de Bóquer (Pollença), un mascle, 11 de maig (P. Morrison i S. Morrison).

1996:

Mallorca: Parc Natural de s'Albufera, un mascle, 5 de maig (H. Franklin i altres/Banbury Ornithological Society).

(Itàlia, sud-est d'Europa i Àsia fins a Iran). Aquesta espècie és freqüent en captivitat, però el patró geogràfic de les observacions (totes al litoral mediterrani), suggereix decididament un origen natural. A més, dels dos registres de maig, n'hi ha un altre que té lloc al gruix de la migració prenupcial (DE JUANA, 2000).

LLISTA DELS REGISTRES NO HOMOLOGATS

2000:

Lanius collurio, capsigrany d'esquena roja. Punta de n'Amer (Sant Llorenç des Cardassar, Mallorca), un jove el 24 de setembre (les dades aportades no són excloents, no es menciona l'experiència amb espècies i subespècies semblants com *L. senator badius*).

Lanius meridionalis, capsigrany reial ibèric. Albarca (Artà, Mallorca), un exemplar l'1 de gener (descripció incompleta que no permet descartar amb seguretat espècies semblants).

1995:

Porzana parva, rascletó. S'Albufera de Mallorca, un exemplar el 26 d'octubre (descripció insuficient).

1996 CR-SEO:

Phylloscopus collybita tristis, ull de bou subespècie de Sibèria. Illa de l'Aire (Sant Lluís, Menorca), un exemplar capturat per a anellament, 30 d'abril (falta una descripció de l'au).

1998 CR-SEO:

Aquila clanga, àguila cridanera. Puig de Biniarroga, Maó (Menorca), un exem-

plar el 24 de març (descripció insuficient).

BIBLIOGRAFIA

- CRAMP, S. i SIMMONS, K.E.L. (Eds.) 1980. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. II. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. i SIMMONS, K.E.L. (Eds.) 1982. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. III. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. (Ed.) 1985. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. IV. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. (Ed.) 1988. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. V. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. (Ed.) 1992. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. VI. Oxford University Press. Oxford.
- CRAMP, S. i PERRINS, C.M. (Eds.) 1993. *The Birds of the Western Palearctic*, vol. VII. Oxford University Press. Oxford.